

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра української мови, основ психології та педагогіки
Навчальний рік 2025-2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Соціальна психологія та психологія праці»

(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибірковий освітній компонент вибірковий

Форма здобуття освіти _____
очна
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань 22 Охорона здоров'я
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність «227 Фізична терапія, ерготерапія»
(шифр і назва спеціальності)

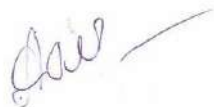
Освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Курс 4

Силабус освітнього компонента розглянуто
на засіданні кафедри української мови,
основ психології та педагогіки

Протокол від
“27” червня 2022 року № 11

Завідувач кафедри

(підпис)

проф. Фоміна Л. В.

(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією ХНМУ
з проблем загальної та передфахової
підготовки

Протокол від
“31 ” серпня 2022 року № 1

Голова

(підпис)

проф.Вовк О. Ю.

(прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Фоміна Людмила Володимирівна, завідувачка кафедри української мови, основ психології та педагогіки, к. філол. наук, професорка

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

2. Каліна Катерина Євгенівна, доцентка кафедри української мови, основ психології та педагогіки, к. пед. наук, доцентка

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

3. Шейко Анастасія Олександрівна, викладачка кафедри української мови, основ психології та педагогіки, к. псих. наук

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Шейко Анастасія Олександрівна, кандидатка психологічних наук, викладачка
Психологічні аспекти підготовки майбутнього лікаря, міжособистісне
спілкування, професійна психологія та конфліктологія

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=2cgH6u4AAAAJ>

Контактний телефон +380931813543

Корпоративна пошта ao.sheiko@knu.edu.ua

Консультації: відповідно до графіку

Локація: ХНМУ, головний корпус, 5 поверх, кафедра української мови, основ
психології та педагогіки

ВСТУП

Силабус освітнього компонента «Соціальна психологія та психологія праці» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Фізична терапія, ерготерапія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності «227 Фізична терапія, ерготерапія»

Опис освітнього компонента (анотація)

Освітній компонент «Соціальна психологія та психологія праці» є важливою складовою у системі гуманітарної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Освітній компонент «Соціальна психологія та психологія праці» є теоретичним і практичним фундаментом побудови майбутньої успішної взаємодії медичного працівника та пацієнта і не тільки надає можливість здобувачам вищої освіти оволодіти системою психологічних знань, але й забезпечує формування на цій основі комунікативних, організаторських умінь, що є одним з важливих елементів у професійній підготовці та професійній діяльності фахівця; сприяє вирішенню й осмисленню найбільш ефективних методів впливу на особистість хворого.

Силабус упорядковано із застосуванням сучасних психолого-педагогічних принципів організації освітнього процесу вищої освіти.

Предметом вивчення освітнього компонента є основні психологічні положення, механізми, форми процесу спілкування, управління й індивідуально-психологічні відмінності особистості, що проявляються в професійному спілкуванні в системі «медик-пацієнт».

Міжкомпонентні зв'язки: освітній компонент «Соціальна психологія та психологія управління» базується на вивченні здобувачами освіти основ психології, філософії; закладає основи вивчення клінічної психології, виробничої практики, що передбачає інтеграцію з ними.

Освітній компонент належить до вибіркових освітніх компонентів.

Пререквізити Вивчення освітнього компонента передбачає попереднє засвоєння кредитів з теорії та практики комунікацій, основи медичних знань, теоретичних знань і практичних навичок з педагогіки та психології.

Постреквізити Основні положення освітнього компонента мають застосовуватися при здійсненні фахової підготовки й у процесі проходження практики.

Посилання на сторінку освітнього компонента в MOODLE
<https://distance.knmu.edu.ua/course/index.php?categoryid=248>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1.1. Метою вивчення освітнього компонента є формування професійних комунікативних знань, умінь і навичок як складника професійної компетентності фахівця.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компонента є сформувати у здобувачів вищої освіти системи знань щодо професійної комунікації та управління, навчити їх оволодінню основними поняттями та категоріями даного освітнього компоненту, навчання бакалаврів оволодінню механізмами професійної комунікації та управління.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення освітнього компонента забезпечує опанування здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти компетентностей:

інтегральні:

здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого - педагогічних наук.

загальні:

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і

технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові, предметні):

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

СК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

СК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.

1.3.2. Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1 Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПРН 2 Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПРН 4 Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПРН 6 Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.

ПРН 11 Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.

ПРН 12 Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

ПРН 14 Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

ПРН 18 Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

1.3.3. Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти наступних **соціальний навичок (Soft skills):**

комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, мозковий штурм, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів, ажурна пилка, пазли), конфлікт-менеджмент (реалізується через: метод драматизації, ігрові методи), тайм-менеджмент (реалізується через: метод проєктів, робота в групах, тренінги), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

Здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у період навчання здобуває комунікативні навички, розвиває лідерські здібності, навчається брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, розв'язує педагогічні ситуації та конфлікти, вчиться працювати в команді, управляти своїм часом, логічно і системно мислити, вміти креативно підходити до вирішення завдань.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компонента
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 22 Охорона здоров'я	Вибірковий
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 227 Фізична терапія, ерготерапія	Рік підготовки (курс):
		4-й
		Семестр
		8-й
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 44, самостійної роботи здобувача освіти - 46	Освітній ступінь: перший (бакалаврський) ОПП Фізична терапія, ерготерапія	Лекції
		16 год.
		Практичні, семінарські
		28 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		46 год.
Індивідуальні завдання: -		
год.		
Вид підсумковою контролю:		
залік		

2.1 Опис освітнього компонента

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Вид лекції
1	Соціальна психології як наука.	2	Вступна.
2	Поняття перцепції в соціальній психології.	2	Лекція-діалог
3	Соціальна психологія великих груп.	2	Розповідь-пояснення
4	Соціальна психологія малих груп. Динамічні процеси в малих соціальних групах.	2	Презентація
5	Психологія управління як наука.	2	Вступна
6	Професіограма управлінця.	2	Бесіда

7	Мотивація професійної діяльності. Теорії мотивації праці.	2	Лекція
8	Конфлікти та шляхи їхнього подолання.	2	Відеоматеріали
	Всього годин	16	

2.2.2 Семінарські заняття

Не передбачено навчальним планом

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Соціальна психології як наука.	2	Круглий стіл	усне опитування
2	Спілкування в соціальній психології.	2	«Мозковий штурм»	тестовий контроль
3	Соціальна психологія великих груп.	2	Круглий стіл	усне опитування
4	Соціальна психологія малих груп.	2	Спаринг-партнерство	письмове опитування
5	Динамічні процеси у малих групах.	2	Дебати	індивідуальні завдання
6	Особистість та група. Соціалізація особистості.	2	Круглий стіл	усне опитування
7	Механізми регуляції суспільної взаємодії.	2	«Мозковий штурм»	тестовий контроль
8	Психологія управління як наука.	2	Круглий стіл	усне опитування
9	Теорії особистості, які мають значення в психології праці.	2	Спаринг-партнерство	письмове опитування
10	Професіограма управлінця.	2	Дебати	індивідуальні завдання
11	Мотивація професійної діяльності. Теорії мотивації праці.	2	Круглий стіл	усне опитування

12	Моральність процесу управління. Основні аспекти.	2	«Мозковий штурм»	тестовий контроль
13	Негативні прояви процесу управління. Їхні різновиди.	2	Круглий стіл	усне опитування
14	Конфлікти та шляхи їхнього подолання.	2	Спаринг-партнерство	письмове опитування
	Усього годин	28		

2.2.4. Лабораторні заняття

Не передбачено навчальним планом

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Соціальна психології як наука.	3	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	виступ на задану тему
2	Спілкування в соціальній психології.	3	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, індивідуальні завдання.	стендова доповідь
3	Соціальна психологія великих груп.	3	Створення мультимедійної презентації	індивідуальні завдання
4	Соціальна психологія малих груп.	3	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка наукового проекту.	індивідуальні завдання

5	Динамічні процеси у малих групах.	3	Підготувати виступ-презентацію (тема за вибором).	виступ на задану тему
6	Особистість та група. Соціалізація особистості.	3	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	виступ на задану тему
7	Механізми регуляції суспільної взаємодії.	3	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, індивідуальні завдання.	стендова доповідь
8	Конфлікти та шляхи їхнього подолання.	3	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	індивідуальні завдання
9	Психологія управління як наука.	3	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, індивідуальні завдання.	індивідуальні завдання
10	Теорії особистості, які мають значення в психології праці.	3	Створення мультимедійної презентації	виступ на задану тему
11	Професіограма управлінця.	5	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка наукового проекту.	виступ на задану тему

12	Мотивація професійної діяльності. Теорії мотивації праці.	3	Підготувати виступ-презентацію (тема за вибором).	виступ на задану тему
13	Моральність процесу управління. Основні аспекти.	3	Створення мультимедійної презентації	стендова доповідь
14	Негативні прояви процесу управління. Їхні різновиди.	5	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка наукового проекту.	індивідуальні завдання
	Усього годин	46		

Методи навчання: розповідь-пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, метод «Мозковий штурм», коучинг (тренінг), віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал, метод «фішбоун», міждисциплінарний тренінг та інші.

Методи контролю:

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; метод портфоліо; самоконтроль; виступ на задану тему; стендова доповідь та інші.

Підсумковий контроль: залік.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для освітніх компонентів, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131

4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

3.2. Питання до заліку:

1. Визначення соціальної психології, її предмет.
2. Місце соціальної психології по відношенню до соціології та психології.
3. Процеси поділу соціальної психології.
4. Поняття про спілкування. Спілкування як необхідна сторона діяльності лікаря.
5. Спілкування як самостійний вид діяльності.
6. Поняття про структуру спілкування.
7. Основні сторони процесу спілкування.
8. Види спілкування.
9. Поняття перцепції в соціальній психології.
10. Процеси усвідомлення однієї людини іншою.
- 11.Ефекти сприйняття. Ефект ореола.
- 12.Ефекти сприйняття. Ефект новизни.
- 13.Ефекти сприйняття. Ефект первинності.
- 14.Стереотипізація.
- 15.Класифікації стереотипів (В. Парфенов).
- 16.Класифікації стереотипів (А. Реан).
- 17.Каузальна атрибуція.
- 18.Атракція.
- 19.Поняття групи.
20. Критерії для відокремлення групи від групування.
- 21.Соціально-психологічні характеристики групи.

- 22.Композиція групи.
- 23.Структура групи.
- 24.Норми в групі. Їх функції.
- 25.Класифікація груп. Великі та малі групи.
- 26.Види малих груп.
- 27.Характеристики малої групи.
- 28.Групова динаміка. Механізми групової динаміки. Розв'язання внутрішньогрупових суперечностей.
- 29.Групова динаміка. Механізми групової динаміки. Ідіосинкразійний кредит.
- 30.Групова динаміка. Механізми групової динаміки. Психологічний обмін.
- 31.Групові ефекти. Соціальна фасилітація.
- 32.Групові ефекти. Соціальна інгібіція.
- 33.Групові ефекти. Соціальна ліність.
- 34.Групові ефекти. Деіндивідуалізація.
- 35.Групові ефекти. Конформізм.
- 36.Групові ефекти. Нонконформізм.
- 37.Групові ефекти. Негативізм.
- 38.Групові ефекти. Огруплення мислення.
- 39.Групові ефекти. Групова поляризація.
- 40.Групові ефекти. Групова згуртованість.
41. Групова сумісність.
- 42.Керівництво. Стилi керівництва. Керівник.
43. Лідерство. Феномен лідерства.
- 44.Підходи до визначення значущих факторів ефективного лідерства. Підхід з позиції особистісних якостей.
- 45.Підходи до визначення значущих факторів ефективного лідерства. Поведінковий підхід.
- 46.Підходи до визначення значущих факторів ефективного лідерства. Ситуативний підхід.
- 47.Види лідерства в малих групах. Інструментальний та експресивний види.
- 48.Види лідерства в малих групах. Формальне та неформальне лідерство.
- 49.Прийняття рішення як теоретична проблема. «Зсування до ризику».
- 50.Прийняття рішення як теоретична проблема. Групова нормалізація.
- 51.Прийняття рішення як теоретична проблема. «Group-think».
- 52.Прийняття рішення як практична проблема. Групова дискусія.
- 53.Прийняття рішення як практична проблема. Групове інтерв'ю.
- 54.Процедура прийняття групового рішення залежно від стилю керівництва.
- 55.Принципи прийняття групового рішення. Принцип співвідношення єдиноначальності та колегіальності.
- 56.Принципи прийняття групового рішення. Принцип одноголосності.
- 57.Принципи прийняття групового рішення. Принцип більшості.

58. Принципи прийняття групового рішення. Принцип мінімізації розбіжностей.
59. Предмет, завдання та структура психології управління.
60. Характеристика основних принципів психології управління.
61. Класифікація та структура мотивів праці.
62. Психічні стани людини в праці.
63. Професіографічний опис трудової діяльності.
64. Конфлікти та шляхи їхнього подолання.

3.3. Контрольні питання

1. Особливості спілкування між викладачем і здобувачем вищої освіти.
2. Важливість невербального спілкування у педагогічних комунікаціях.
3. Педагогічний конфлікт і шляхи його вирішення.
4. Готовність педагога до суб'єкт-суб'єктного спілкування зі здобувачами освіти.
5. Комунікативна компетентність викладача.
6. Метод активного слухання як запорука ефективної педагогічної комунікації.
7. Охарактеризувати один зі стилів педагогічного спілкування. Показати його переваги та недоліки.

3.4. Індивідуальні завдання (затверджений на засіданні кафедри перелік з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні):

Написати есе щодо значимості та корисності вивчення освітнього компонента «Соціальна психологія та психологія праці» у подальшій професійній діяльності лікаря реабілітолога / ерготерапевта.

3.5. Правила оскарження оцінки

Відповідно до «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю», затвердженого наказом ХНМУ від 30.09.2020 №252.

Посилання:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1226%3A2013-03-25-12-07-55&catid=4%3A2011-05-04-07-20-12&Itemid=19&lang=uk

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Очікується, що здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри, відповідній вкладці курсу)

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у здобувачів освіти виникають запитання, можна звернутися до викладача

особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надає на першому лекційному / практичному занятті.

Під час лекційного заняття здобувачам вищої освіти рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/-ки – це абсолютно нормально.

Активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від студенток/-ів).

Під час занять заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);

- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Організація навчання для осіб з особливими освітніми потребами здійснюється психолого-педагогічний та навчально-реабілітаційний супровід цієї категорії осіб відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному медичному університеті».

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра української мови, основ психології та педагогіки підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Theory and Practice of Future Teacher's Training for Work in New Ukrainian School 1 : monograph / edit. I. F. Prokopenko, I. M. Trubavina. – Prague : OKTAN PRINT s.r.o., 2020. – 674 p.

2. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Волянчук, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.

3. Шахова, О. Г. Соціальна психологія особистості: навч. посіб. / О. Г. Шахова. – Харків: Контраст, 2019. – 116 с

4. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностай, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін. ; за ред. М. М. Слюсаревського. – Київ : Талком, 2018. – 580 с.

Допоміжна

1. Кириченко В.В. Психологія праці та інженерна психологія : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 240 с.

2. Долінська Л.В., Короход Я.Д. Психологія праці: методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Одеса: НУ ОЮА, 2020. – 35 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Посилання на сторінку освітнього компонента в MOODLE
<https://distance.knmu.edu.ua/course/index.php?categoryid=248>

---

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

Інклюзивна освіта:

https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/12/proekt_polog_inkl_navch.pdf

Академічна доброчесність:

https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/polog_ad.pdf

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx